

Številka: 00104-341/2019/5
Datum: 14. 11. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Žana Mahniča v zvezi z obeležitvijo 15. obletnice članstva v zvezi Nato

Poslanec Žan Mahnič je na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi z obeležitvijo 15. obletnice slovenskega članstva v Natu. Poslanec navaja, da Republika Slovenija letos obeležuje 15. obletnico članstva v Natu, ki letos praznuje 70 let od svoje ustanovitve, kar pa po mnenju poslanca Vlada Republike Slovenije ni izkoristila za to, da bi poudarila pomen in potrebo našega članstva. Po njegovem mnenju bi se morali po vsej državi vrstiti številni kulturni in drugi dogodki, prav tako bi lahko preko pozitivne promocije državljanse ozaveščali o pomembnosti zveze Nato za našo in svetovno varnost, v čast 15. obletnici našega članstva pa bi se lahko organiziralo veliko vojaško vajo, ki bi bila odprta za javnost. Namesto tega smo bili po mnenju poslanca priča le eni rutinski proslavi in okrogli mizi na Brdu pri Kranju. Poslanec sprašuje, zakaj vlada ni poskrbela, da bi se 15. obletnica članstva Republike Slovenije v zvezi Nato obeležila na primeren način, ter kakšno je mnenje Vlade RS o našem članstvu v zvezi Nato, glede na to, da se ne držimo zavez, ki smo jih sami dali zaveznikom.

Vlada Republike Slovenije podaja naslednji odgovor na poslansko vprašanje:

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) v nasprotju s poslancem Mahničem meni, da je Republika Slovenija 15. obletnico svojega članstva v Natu obeležila na primeren način. Osrednja nacionalna slovesnost, ki je potekala 20. marca 2019 na Brdu pri Kranju, je vključevala slovesno prireditev in okroglo mizo »Nato in Slovenija – 70 & 15, perspektive in pridobljene izkušnje« pod pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja in z udeležbo najvišjih predstavnikov države. Med udeleženci sta bila tudi nekdanji generalni sekretar Nata lord George Robertson, ki je bil na čelu zavezništva v času našega pridruženja, in sedanji pomočnik generalnega sekretarja Nata Camille Grand.

Osrednje sporočilo in namen nacionalne obeležitve ob 15. obletnici vstopa Republike Slovenije v Nato je bilo, da v spremenjenih mednarodnih razmerah strateška pomembnost varnostnega sodelovanja narašča. Slednje so v svojih nagovorih izpostavili tako predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, kot tudi minister za obrambo Karl Erjavec in minister za zunanje zadeve dr. Miro Cerar. Z vstopom v Nato je Slovenija dosegla enega od dveh ključnih zunanjepolitičnih ciljev po osamosvojitvi ter s tem utrdila svoje mesto med stabilnimi demokracijami v Evropi in svetu.

Udeleženci so si med drugim ogledali film o pripadnikih in pripadnicah Slovenske vojske in civilistih v mednarodnih misijah in operacijah, v nadaljevanju pa je potekala okrogla miza s šestimi panelisti, ki so vsebinsko pokrili različna področja našega članstva ter razpravljali o aktualnih in prihodnjih izzivih. Posnetka slovesnosti in okrogle mize sta širši javnosti dostopna na spletu. Na prireditvi je Ministrstvo za obrambo predstavilo razstavo "15. let članstva Republike Slovenije v Natu".

Med povabljenimi so bili tudi predstavniki nekaterih civilnih združenj in študentje Ljubljanske univerze, saj smo želeli v samo prireditev vključiti širšo javnost.

Ministrstvu za zunanje zadeve in obrambo sta v tednih pred osrednjo slovesnostjo ter na dan obeležitve izvajali aktivno kampanjo na socialnih omrežjih z namenom ozaveščanja širše javnosti o pomenu članstva in ključnih mejnikih slovenskega vključevanja.

Dva dneva pred nacionalno obeležitvijo je v Bruslju v organizaciji German Marshall Fund potekal dogodek, posvečen obletnicam vstopa novejših članic, kjer je Republika Slovenija prav tako aktivno sodelovala - na dogodku je kot panelist nastopil nekdanji minister za zunanje zadeve dr. Dimitrij Rupel.

Poleg osrednje obeležitve je bila obletnica našega polnopravnega članstva v zavezništvu obeležena v nizu drugih večjih domačih in mednarodnih prireditev in dogodkov v organizaciji Ministrstva za obrambo, ki so se vrstili v letošnjem letu v Sloveniji.

V kontekstu jubilejne obletnice smo gostiti konferenco Vojaškega odbora Nata v sestavi načelnikov generalštabov vseh zavezniških vojsk in najvišjih vojaških predstavnikov Nata. Z organizacijo medijsko odmevne konference, kot tudi bogatega spremljevalnega kulturnega programa, je bila omogočena promocija Slovenske vojske in Republike Slovenije kot verodostojne članice zavezništva, ki si prizadeva prevzemati čim bolj vidno vlogo v zavezništvu. Načelnikom je bil s profesionalno organizacijo in izvedbo konference ter s prisotnostjo političnega vodstva države prav tako sporočen pomen zavezništva za Republiko Slovenijo in Slovensko vojsko.

Obletnicama je bila namenjena tudi razprava "NATO - kaj sledi? Pogledi na evro-atlantsko varnost 70 let po washingtonski pogodbi" na letošnjem Blejskem strateškem forumu. Kot uvodni govornik je nastopil minister za obrambo Karl Erjavec, ki je ob tej priliki poudaril ključni pomen Nata za zagotavljanje nacionalne, regionalne in globalne varnosti.

Tako iz nastopov govornikov, okrogle mize, kot iz drugih sporočil z vseh dogodkov in prireditev posvečenim obeležitvi 70. obletnice Nata in 15. obletnice našega članstva je bilo mogoče razbrati jasno sporočilo o pomenu članstva Republike Slovenije v Natu in usmeritev, da je Republika Slovenija odgovorna članica zavezništva, ki z ostalimi državami sodeluje pri soočanju z aktualnimi varnostnimi izzivi.

Vlada poudarja, da se zaveda svojih odgovornosti pri zagotavljanju miru in varnosti ter do svojih zavez pristopa resno. To dejstvo se jasno odraža na številnih področjih razvoja in delovanja obrambnega sistema Republike Slovenije, ki upošteva lastne nacionalno-varnostne cilje ter sprejete zaveze in cilje zmogljivosti v okviru zavezništva.

Skladno z danimi zavezami na srečanju voditeljev držav Nata na vrhu v Walesu leta 2014 smo pripravili nacionalni načrt za dvig obrambnih izdatkov in povečujemo obrambni proračun. Od leta 2016 dvigujemo obrambne izdatke z jasnim ciljem vlade doseči 1,5% BDP do leta 2024. V tem kontekstu se je vlada zavezala prenoviti strateške in planske dokumente ter izdelati bolj ambiciozno financiranje sistema nacionalne varnosti. Ključno podlago za nove planske dokumente predstavlja septembra sprejeta Resolucija o strategiji nacionalne varnosti in Bela knjiga o obrambi, ki bo pripravljena do konca leta.

V mednarodnih operacijah in misijah sodeluje skoraj 350 pripadnikov Slovenske vojske, kar predstavlja več kot 6% celotne stalne sestave Slovenske vojske. Od tega jih 85% sodeluje v operacijah in misijah pod vodstvom zavezništva, predvsem na Zahodnem Balkanu in v Latviji,

skladno z načeli zavezniške solidarnosti. Omenjeni prispevki kažejo težišče Republike Slovenije na področju delitve bremen.

Na seznamu prednostnih nalog vlade so tudi investicije v obrambne zmogljivosti.

Republika Slovenije svojo verodostojnost v zavezništvu ohranja tudi z nedvoumnimi sporočili o svoji pripadnosti, o tem, da je naše izhodišče naša trdna zasidranost v Natu in EU.